

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ
Савска улица 25/IV, Београд
Број: 4/0-01-151/2023-17
Веза: 4/0-01-442/2022
Датум: 16.10.2023. године

Објављени текст не садржи заштићене или изостављене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите, а изостављени подаци ознаком XXX.

Савет Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 22. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, број 51/09 и 95/13) и чл. 3. и 4. Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, број 50/2010), одлучујући у поступку покренутом по службеној дужности против привредног друштва Полет-керамика друштво са ограниченом одговорношћу Нови Бечеј, матични број 20479221, са регистрованим седиштем на адреси: Железничка 13, Нови Бечеј, које заступа директор, Зоран Ђелошевић, чији су пуномоћници адвокати Јулијана Јевтић и Милица Суботић, са канцеларијом у Београду, Теразије бр. 31, стан 8, ради испитивања повреде конкуренције из члана 10. Закона о заштити конкуренције, на 137. седници одржаној дана 16.10.2023. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I УТВРЂУЈЕ СЕ ДА ЈЕ привредно друштво Полет-керамика друштво са ограниченом одговорношћу Нови Бечеј, матични број 20479221, са регистрованим седиштем на адреси: Железничка 13, Нови Бечеј, закључивањем уговора о купопродаји у својству продавца, а који садрже одредбу члана 14, односно члана 11, којом је уговорено да се купцу препоручује да малопродајне цене како у својим малопродајама тако и у малопродајама у својој продајној мрежи формира по важећем ценовнику продавца, те да је придржавање препоручених малопродајних цена у интересу и купца и продавца, с тим да, уколико се купац не придржава препоручених малопродајних цена продавац задржава право да реагује у циљу одржавања стабилности тржишта, која одредба је садржана у:

1. уговорима о купопродаји број 02-25/106-2018, број 02-25/103-2019 и број 02-25/100-2020, закљученим са Друштвом са ограниченом одговорношћу за производњу и трговину Корал, Панчево;
2. уговорима о купопродаји број 02-25/110-2018, број 02-25/100-2019 и број 02-25/101-2020, закљученим са Орнамент друштвом са ограниченом одговорношћу за трговину и услуге, Ветерник;
3. уговорима о купопродаји број 02-25/109-2018 и број 02-25/102-2020, закљученим са Друштвом са ограниченом одговорношћу-предузеће за производњу, промет и услуге Раша Жупски, Александровац;

4. уговорима о купопродаји број 02-25/108-2018 и број 02-25/103-2020, закљученим са Друштвом са ограниченом одговорношћу Меркур-комерц за трговину и услуге, Зрењанин;
5. уговору о купопродаји број 02-25/112-2020, закљученом са Друштвом са ограниченом одговорношћу Нокс Н.Ј, Земун;
6. уговору о купопродаји број 02-25/115-2021, закљученом са Друштвом са ограниченом одговорношћу Југодом, Нови Сад,

закључио рестриктивне споразуме којима се утврђују цене у даљој продаји керамичких плочица, чиме је Полет-керамика друштво са ограниченом одговорношћу Нови Бечеј учинило повреду конкуренције из члана 10. став 2. тачка 1) Закона о заштити конкуренције.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да су рестриктивни споразуми из става I диспозитива овог решења забрањени и ништави *ex lege*.

III ОДРЕЂУЈЕ СЕ МЕРА ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ за привредно друштво из става I диспозитива овог решења у облику обавезе плаћања новчаног износа, у износу од 2.659.820,00 РСД (словима: два милиона шестопедесет девет хиљада осамсто двадесет динара).

IV НАЛАЖЕ СЕ привредном друштву из става I диспозитива овог решења да изврши једнократну уплату новчаног износа мере заштите конкуренције из става III диспозитива овог решења на рачун буџета Републике Србије број 840 743224 843 94 модел 97 – са позивом на број: двоцифрени контролни број по моделу 97 – троцифрени број општине, града, односно територије – број овог решења.

V ОДРЕЂУЈЕ СЕ РОК привредном друштву из става I диспозитива овог решења од 3 (три) месеца од дана достављања овог решења за извршење налога из става IV диспозитива овог решења, под претњом принудног извршења које спроводи пореска управа у складу са прописима којима се уређује наплата пореза.

VI НАЛАЖЕ СЕ привредном друштву из става I диспозитива овог решења да у року од пет (5) дана од дана извршења налога из става IV диспозитива овог решења, Комисији за заштиту конкуренције достави доказ о извршеној уплати.

VII ЗАБРАЊУЈЕ СЕ привредном друштву из става I диспозитива овог решења свако будуће поступање којим би се могла ограничити, нарушити или спречити конкуренција на начин описан у ставу I диспозитива овог решења.

VIII Ово решење се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страни Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Закључком број 4/0-01-442/2022-1 од 28.04.2022. године Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) је покренула поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против Полет-керамике друштва са ограниченом одговорношћу Нови Бечеј (у даљем тексту: друштво Полет керамика), ради испитивања повреде конкуренције

из члана 10. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13 - у даљем тексту: Закон).

Странка у поступку

Друштво Полет керамика, матични број: 20479221, са регистрованим седиштем на адреси Железничка 13, Нови Бечеј, које заступа директор, Зоран Белошевић, је основано 24.11.2008. године, са делатношћу под шифром 2331 - производња керамичких плочица и плоча. Друштво је у Агенцији за привредне регистре разврстано као средње правно лице.

Друштво Полет керамика послује у оквиру групе учесника на тржишту Nexe¹, једне од водећих група произвођача грађевинског материјала у региону, чија је власничка структура следећа.

Матично друштво Nexe групе, Nexe d.d. за производњу грађевинских материјала, Наšиче, Тајновас 1, Хрватска, на територији Републике Србије је једини акционар у Акционарском друштву Полет индустрија грађевинске керамике, Нови Бечеј са 100% власништва и једини члан у Nexe beton DOO, Novi Sad са 100% удела.

Акционарско друштво Полет индустрија грађевинске керамике, Нови Бечеј једини је члан друштва Полет керамика са уделом од 100%.

Увидом у јавно доступне податке судског регистра утврђено је да је Nexe d.d. за производњу грађевинских материјала, Наšиче, Хрватска, оснивач и једини члан друштва Dilj d.o.o. Ciglarska 33, Vinkovci, Хрватска.

На основу изнетог, а сходно члану 5. Закона, друштва Полет керамика, Акционарско друштво Полет индустрија грађевинске керамике, Нови Бечеј, Nexe beton DOO, Novi Sad, друштво Dilj d.o.o. Vinkovci и Nexe D.D. за производњу грађевинских материјала, Наšиче, чине повезане учеснике на тржишту, односно сматрају се једним учесником на тржишту.

Испитни поступак и теорија повреде

Комисија је спровела Анализу стања конкуренције у каналима дистрибуције керамичких плочица и санитарнија на тржишту Републике Србије, у периоду од 2018. до 2020. године (у даљем тексту: Секторска анализа), која је, између осталог, обухватила и анализу уговорних односа између произвођача керамичких плочица и њихових купаца. На наведени начин Комисија је дошла до сазнања о уговорима о продаји које је друштво Полет керамика закључивало са својим купцима. Прелиминарном анализом расположивих уговора са применом у 2020. години, Комисија је констатовала да Уговори којима је Комисија располагала садрже идентичну одредбу у **члану 14.** која гласи:

„Купцу се препоручује да малопродајне цене како у својим малопродајама тако и у малопродајама у својој продајној мрежи формира по важећем ценовнику Продавца. Придржавање препоручених малопродајних цена је у интересу и купца и продавца. Уколико се купац не придржава препоручених малопродајних цена продавац задржава право да реагује у циљу одржавања стабилности тржишта.“

¹ <https://www.nexe.rs>

Комисија је првобитно анализирила уговоре друштва Полет керамика закључене са следећим купцима:

1. Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и трговину Корал, Панчево (у даљем тексту: друштво Корал) и то Уговор о купопродаји број 02-25/100-2020 закључен дана 03.01.2020. године и прилог А уговора-продајни салон;
2. Орнамент друштво са ограниченом одговорношћу за трговину и услуге, Ветерник, (у даљем тексту: друштво Орнамент) и то Уговор о купопродаји број 02-25/101-2020 закључен дана 04.01.2020. године и прилог А уговора-продајни салон;
3. Друштво са ограниченом одговорношћу-предузеће за производњу, промет и услуге Раша Жупски, Александровац (у даљем тексту: друштво Раша жупски) и то Уговор о купопродаји број 02-25/102-2020 закључен дана 03.01.2020. године, заведен код друштва Полет керамика под бројем 02-17 од 22.01.2020. године и прилог А уговора-продајни салон;
4. Друштво са ограниченом одговорношћу Меркур-комерц за трговину и услуге, Зрењанин (у даљем тексту: друштво Меркур комерц) и то Уговор о купопродаји број 02-25/103-2020 закључен дана 03.01.2020. године и прилог А уговора-продајни салон.

Анализом прилога А посматраних уговора констатовано је да се истим уговара рабатна политика. Тако је прилогом А уговора предвиђен основни рабат који продавац одобрава купцу, и то у износу од 29% за зидне плочице, односно подне плочице и бордуре. Поред основног рабата предвиђена је скала супер рабата за 2020. годину у износу од 1-7%, у зависности од оствареног нето промета и *cassa sconto* 5%, за плаћање унапред уколико нема дуговања.

Поред наведеног, прилог А уговора садржи одредбу која гласи „Уколико купац не испоштује услове из Уговора, неће му бити одобрен супер рабат“.

Комисија је прибавила и анализирила и уговоре које је друштво Полет керамика закључило са купцима ван територије Републике Србије (Уговори о купопродаји – извоз), те констатовала да исти не садрже одредбу члана 14, као и да се њиховим Анексима предвиђа нижи износ рабата (15%).

Друштво Полет керамика се као произвођач керамичких плочица у посматраним уговорима појављује као продавац, па је предмет поступка вертикални однос овог друштва са друштвима која су у уговорима купци керамичких плочица са намером даље продаје.

Комисија је у овој управној ствари испитивала повреду конкуренције познату као „одређивање цена у даљој продаји“ (у теорији и пракси заштите конкуренције позната на енглеском језику као *resale price maintenance* или RPM). Суштина ове врсте повреде конкуренције је у томе да продавац неког производа, свом купцу, ограничава слободу да у даљој продаји тог производа, слободно и независно од продавца, или његових других купаца истог производа, сам одређује цену тог производа за своје купце.

Одређивање цене у даљој продаји спада у тешка ограничења конкуренције према циљу због тога што по самој својој природи значајно ограничава конкуренцију између

малопродаваца услед чега долази до повећања цена у малопродаји чиме се наноси штета потрошачима. Стога, код тих ограничења конкуренције није потребно доказивати да такво понашање учесника у споразуму има значајан антиконкурентски ефекат, јер су споразуми којима се утврђују цене у даљој продаји забрањени сами по себи². Ти споразуми или усаглашена пракса по правилу не би могли да испуне услове за изузеће прописане у одредби члана 11. Закона, нити су дозвољени и када је тржишни удео учесника у споразуму веома мали (на њих се не примењује *de minimis* правило из члана 14. Закона).

У току поступка Комисија је, у складу са одредбама чл. 52.-55. Закона, спровела ненајављени увиђај у пословним просторијама странке у поступку, о чему је сачињени записник број 4/0-01-442/2022-4 од 05.05.2022. године (у даљем тексту: записник), а прилози овог записника су документа која су у вези са предметним поступком и која је Комисија приликом вршења радње копирала.

Комисија је у складу са чланом 38. став 2. Закона, странци доставила „Обавештење о битним чињеницама, доказима и осталим елементима утврђеним у предметном поступку, а на којима ће Комисија засновати решење“ (у даљем тексту: Обавештење) број 4/0-01-151/2023-13 од 16.08.2023. године и позвала странку на изјашњење у року који је одређен Обавештењем.

Комисија је складу са одредбом члана 45. Закона донела следеће закључке којима је одређена заштита података:

- број 4/0-01-151/2023-14 од 11.09.2023. године, којим закључком је одлучено о захтевима за заштиту података број 4/0-01-442/2022-34 и број 4/0-01-442/2022-35, оба од 10.11.2022. године, поднети од стране друштва ДОО Корал Панчево;
- број 4/0-01-151/2023-16 од 16.10.2023. године, којим закључком је одлучено о захтеву за заштиту података друштва Полет керамика број 4/0-01-151/2023-02 од 27.02.2023. године.

Питање релевантног тржишта

Приликом одређивања релевантног тржишта, Комисија поступа у складу са чланом 6. Закона и у складу са Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009).

Чланом 6. Закона прописано је да је релевантно тржиште у смислу овог закона тржиште које обухвата релевантно тржиште производа на релевантном географском тржишту. Релевантно тржиште производа је скуп роба и/или услуга које потрошачи и други корисници сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште је територија на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

² Решење Комисије број 4/0-02-89/2017- 31, веза број 4/0-02-598/2016 од 01.12.2017. године (поступак N Sport и др.), односно решење Комисије број 4/0-02-64/2018-65, веза број 4/0-02-417/2017 од 20.09.2018. године (поступак Ауто Чачак и др.), оба потврђена пресудама Управног суда 17 У. 181/18 од 22.03.2018. године, односно I-1 У. 19086/18 од 22.02.2019. године

У поступцима у којима Комисија испитује повреде конкуренције по циљу, одређење релевантног тржишта нема одлучни значај за утврђивање постојања повреде конкуренције, што представља одступање од генералног приступа. Исти приступ је и у односу на утврђивање тржишног удела учесника у рестриктивном споразуму када су у питању повреде конкуренције по циљу. Стога је код таквих повреда конкуренције одређење релевантног тржишта дефинисано самим предметом споразума.

У предметном поступку Комисија је испитивала постојање повреде конкуренције до које долази одређивањем цена у даљој продаји уговорних производа од стране продавца, односно уговарања таквих услова пословања који доводе до дестимулације за продају по ценама другачијим од оних које одреди продавац или до стимулације за продају по одређеним ценама. Наведено би значило да је предмет поступка пред Комисијом утврђивање постојања повреде конкуренције у виду фиксирања цена у даљој продаји, која је увек и без изузетка „повреда по циљу“ и чији су негативни ефекти извесни те се због тога ни не доказују. Код оваквог стања ствари, а како је претходно већ речено, одређивање релевантног тржишта у предметном поступку није од одлучног значаја за утврђивање постојања повреде конкуренције.³

Уколико би се Комисија руководила својом претходном праксом која се односи на одређење релевантног тржишта у поступцима утврђивања постојања повреда по циљу, у предметном поступку би се релевантно тржиште производа, без потребе за његовом даљом сегментацијом, могло одредити као продајни портфолио произвођача, у конкретном случају друштва Полет керамика. Предмет свих уговора које је у току поступка анализирао Комисија су керамичке плочице које производи странка у поступку.

У погледу географске компоненте одређења релевантног тржишта - тржиште би сасвим сигурно било одређено као национално, односно као тржиште Републике Србије, с обзиром на присутност купаца друштва Полет керамика, на целокупној националној територији.

Утврђене чињенице у вези постојања рестриктивног споразума

На основу јавно расположивих података, документације и информација прибављених током поступка, од странке у поступку и трећих лица, документације прикупљене током ненајављеног увиђаја који је спроведен код странке у поступку, те изјава странке у поступку и трећих лица, утврђивано је чињенично стање. Прикупљени докази и утврђене чињенице су анализирани засебно и сваки у односу са другим доказима односно свим утврђеним чињеницама и околностима.

Уговорни односи странке у поступку

Приликом спроведеног ненајављеног увиђаја преузети су уговори који су прилог записника о спровођењу ненајављеног увиђаја број 4/0-01-442/2022-4 од 05.05.2022. године, и то уговори закључени са следећим друштвима:

- Корал ДОО, број 02-25/106-2018 и 02-25/103-2019;

³ Тако и Управни суд у пресуди бр. I-1 У 19086/18 налази да је непотребно одређивање релевантног тржишта када се ради о повредама наведеним у члану 10. став 2. Закона: „... имајући у виду одредбе члана 10. и 14. Закона о заштити конкуренције, утврђивање релевантног тржишта и тржишних удела не би имало утицаја на квалификацију предметних уговора као рестриктивног споразума, јер су исти за циљ имали утврђивање минималних продајних цена, па као такви нису дозвољени.“

- Меркур комерц ДОО, број 02-25/108-2018;
- Раша жупски ДОО, број 02-25/109-2018;
- Орнамент ДОО, број 02-25/110-2018 и број 02-25/100-2019;
- Нокс Н.Ј. ДОО, број 02-25/112-2020;
- Цер комерц ДОО, број 04-2/-2020 и број 04-02/7-2021;
- Југодом ДОО, број 02-25/115-2021.

У посматраном периоду од 2018. до 2021. године, уговори су закључивани са периодом трајања од годину дана, а сарадња је настављана са истим купцем, закључивањем новог једногодишњег уговора.

Из анализе прибављене уговорне документације недвосмислено произлази да је одредба члана 14. садржана у свим уговорима са купцима у Републици Србији до 2020. године, осим у уговорима за наменску производњу и/или уговорима о ексклузивним серијама. У току 2021. године идентична одредба је садржана у уговорима које је дефинисао и на закључење поднео продавац, само сада у члану 11. уговора. С тим у вези се констатује да је и након преиспитивања садржине уговора и измене пословне и рабатне политике, спорна одредба остала саставни део уговора у читавој својој садржини која подразумева и могућност реакције продавца у случају непридржавања цена из ценовника продавца од стране купца.

Чланом 2. уговора закључиваних са купцима на територији Републике Србије за 2021. годину, било је уговорено следеће: „Цена робе утврђује се према важећем ценовнику продавца, који је прилог овог уговора. Цене се формирају у складу са важећим законским прописима. Продавац задржава право промене цене. Продавац се саобавезује да обавести купца приликом сваке промене цена најмање 5 дана пре промене.“

На основу разлика које се могу уочити у уговорној документацији са појединачним купцима, спорна одредба није била садржана у, Комисији доступним, уговорима о производњи ексклузивних серија, што може бити у вези са непостојањем разлога за одређивањем цена у даљој продаји купцима који ће једини одређене серије плочица даље продавати, и то под својим именом а не под именом продавца, јер се ексклузивне серије не продају другим купцима. Уговори о производњи ексклузивних серија нису спорни са аспекта утврђивања предметне повреде конкуренције, али су поменути због поређења са уговорима који садрже спорне одредбе.

Уговори које је странка у поступку доставила а који су закључени након покретања поступка, са периодом примене за 2022. годину не садрже спорну формулацију коју садрже уговори закључени у ранијем периоду.

Рабатна политика и политика продаје

Прилог А уговора-продајни салон који је пратио уговоре у периоду од 2018-2020 године, предвиђа основни рабат на читав асортиман (зидне плочице, подне плочице и бордуре) 29%, скалу за супер рабат од 1-7% (рабат за остварен нето промет преко 5 милиона РСД 1%, односно преко 35 милиона РСД 7%) и cassa sconto од 5%.

Као што је већ напоменуто, прилог А уговора садржи одредбу која гласи „Уколико купац не испоштује услове из Уговора, неће му бити одобрен супер рабат“, која одредба, када се доведе у везу са одредбом члана 14. Уговора, може представљати механизам који купце

подстиче да поштују препоручене цене, односно може имати ефекат застрашивања, тј. претње за непоштовање уговореног у члану 14. Уговора.

У току 2021. године странка у поступку је са својим купцима закључивала Уговоре о продаји који су садржали спорну одредбу у члану 11, а прилог уговора је чинио Анекс којим су ближе регулисани услови продаје за 2021. годину. Уочено је да је у појединим Анексима у члану 2. дефинисано да „Договорени услови продаје подразумевају да се на цене из ценовника одобрава основни рабат у износу од [...] % на палете, односно [...] % на кутије који се исказује на фактури“, при чему је за авансну уплату предвиђен *cassa sconto* од [...] % (Анекс-Прилог уговора број 02-25/111-2021). Други тип анекса садржи другачије услове (Анекс-Прилог уговора број 02-25/113-2021) који предвиђа следеће: „Договорени услови продаје подразумевају да се на цене из ценовника одобрава основни рабат у износу од [...] % на палете, односно [...] % на кутије који се исказује на фактури. Услови продаје: За продато више од [...] м² одобрава се супер рабат [...] %“⁴.

Рабатна политика за 2021. годину

У току 2021. године је промењена рабатна политика, као и форма уговора и анекса. Комисија је размотрила примену пословне политике странке у поступку и уговорених рабата.

Услови продаје за 2021. годину предвиђају да са сваким купцем треба имати склопљен купопродајни уговор са припадајућим анексима који детаљно регулишу права и обавезе купаца. Међутим, примера ради, уговор за 2021. годину са купцем Југодом не садржи прилог којим би били дефинисани рабати, у ком пословном односу се из пратећих фактура уочава да рабат није исказан али је цена исказана на фактури нижа око 40-50% од цене која је исказана у ценовнику странке у поступку за посматрани период.

У прилозима уговора за 2021. годину, предвиђене су следеће врсте рабата:

- **основни рабат** је попуст купцу за продају робе, одобрава се на фактури. Дефинисан је по условима из потписаног анекса уговора и креће се у границама од [...] до [...] %.
- **Cassa sconto** од [...] до [...] % се одобрава кључним купцима за правовремено плаћање до [...] дана или уз посебну сагласност Директора продаје ради поправљања тренутне ликвидности, а предвиђа се и за одобравање купцима за превремено односно авансно плаћање.
- **Асортимански рабат**, карактеристичан само за салонске уговоре, награда купцу за држање и презентацију ширег асортимана керамичких плочица у свом продајном асортиману и у свом продајном простору и дефинисан је анексом уговора. Креће се у границама од [...] % до [...] %. Да би купац остварио право на овај бенефит потребно је да у свом продајном асортиману има изложене комплете (светла, тамна, бордуре, подна плочица) продајног програма друштва Полет Керамике и да их презентује кроз амбијенте или на егзибиторима, интернет страницама, каталозима, флајерима итд. Одобрава се на фактури.
- **Пројект рабат** (уз пројектну документацију) је [...] %. У изузетним случајевима (важност објекта за даљу промоцију производа, величина пројекта, за добијање будућих послова и сл.) уз одобрење Директора продаје, уз образложење и уз сагласност Директора продаје дивизије за циглу, цреп и керамику и Директора предузећа може се одобрити и рабат који је виши од овога, са тим да **збир свих рабата не може бити већи од [...] %**.

⁴ Прилог број 14 Записника о спровођењу ненајављеног увиђаја број 4/0-01-442/2022-4 од 05.05.2022. године

- **Супер рабат/количински рабат** је рабат који је намењен за стимулацију свих купаца који пређу промет од [...] м2 или купци који драстично повећају свој промет у односу на прошлу годину укључујући и мале купце Ц категорије. Овај рабат се приказује у посебном анексу Уговора склопљеном пре почетка последњег квартала текуће године као стимулативна мера за неке купце да драстично поправе свој промет у текућој години. Висина супер рабата **не сме прећи [...] % од укупне реализације за текућу годину**. Овај рабат се одобрава уз претходно одобрење Директора продаје керамике, Директора продаје дивизије за циглу, преп и керамику или Директора предузећа.

Услови за одобрење супер рабата (сви услови морају бити испуњени): промет од најмање [...] м2 у текућој години, промет у последњем кварталу је најмање [...] % промета оствареног у прва 3 квартала, нема доспелих а неплаћених обавеза на дан 31.12. текуће године, склопљен уговор о купопродаји керамичких плочица и претходне две године уредно плаћање обавеза и ниво промета драстичних смањења.

- **Рабат за континуиран промет** је рабат у износу од [...] % који се одобрава купцу који сваког месеца у континуитету повлачи робу.

- **Стимулативни полугодишњи рабат**, уколико купац током прва два или три квартала испуни уговорене обавезе и преузме договорене количине може му се поставити нови циљ и дати прилика да оствари изузетан резултат и право на стимулативни рабат. Само купци од значаја могу се узимати у обзир за ову рабатну категорију, предлог кандидата коме ће бити омогућено остварење овог рабата даје Директор продаје на основу консултације са Продајним представником, а коначну одлуку доноси Директор предузећа. Под изузетним резултатом подразумева се пребачај уговорених количина за 50%. Попуст се одобрава књижним одобрењем, а нови постављени циљ промета се регулише потписивањем анекса купопродајног уговора у висини од [...] %.

- **Рабат за случај угрожене ликвидности**, у случају да је угрожена ликвидност по захтеву Директора предузећа упућеном сектору продаје за прикупљањем новца, Директор продаје може купцима, за авансне уплате (уплате пре преузимања робе) одобрити још [...] % до [...] % рабата за уплате од најмање 2.000.000 РСД.

Напомена: рабати ће бити примењивани од случаја до случаја, јер се већи део примењује на платформи пословања Б2Б⁵ и разликују се од купца до купца и од тржишта до тржишта, а у предвиђеним опсезима, са тим да просечна нето планирана цена не може бити мања од просечне продајне цене по тржиштима.

Купци су подељени у четири категорије: стратешки купци (дефинисање нето цена и велепродајних (вп) услова, начин плаћања и валуте), А (дистрибутерски), Б (салонски), Ц (повремене купци или мали купци), пројекти.

ДИСТРИБУТЕРСКИ УСЛОВИ – стратешки и А купци

Основни рабат	[...] %
Рабат за куповину на кутије	[...] %
Авансни рабат	[...] %

За стратешке и А купце начелно ће се форсирати продаја [...] и [...].

⁵ Business-to-business пословање

За авансне уплате купцима се одобрава [...] % рабата, што у апсолутном износу износи [...].

САЛОНСКИ УСЛОВИ – Б купци

Основни рабат	[...] %
Рабат за куповину на кутије	[...] %
Авансни рабат	[...] %

- **За купце Ц категорије**, одобрава се рабат до [...] %, у изузетним случајевима, на предлог продајног представника, Директор продаје може одобрити додатних до [...] % рабата за авансне уплате или неке додатне стимулације у продаји. Почетни рабат за авансне уплате је: [...] % до [...] % ([...] % за износе преко 1.000.000 РСД), [...] % за износе од 500.000 до 1.000.000 РСД, [...] % за износе испод 500.000 РСД. Исти услови важе за купце са којима не постоји закључен уговор.

Уколико купци Б и Ц категорије купују из дистрибутивних центара тада се званични рабат умањује за трошкове превоза тј. за [...] % (тада се основни рабат умањује одузимањем [...] % што се исказује на фактури).

Фирме „уграђивачи“, где роба иде директно у уградњу без других посредника добијају јединствен укупни рабат од 45%.

ПОЛИТИКА ПРОДАЈЕ за 2021. годину која је издвојена након прегледа базе електронске поште законског заступника и достављена странци у поступку као прилог 14 дописа број 4/0-01-151/2023-1 од 07.02.2023. године, дефинисао је директор продаје керамике Јован Миливојевић, а одобрили су је директорка продаје Дивизије за циглу, цреп и керамику Тамара Дилбер и директор Зоран Ђелошевић. Документ је доступан руководству странке у поступку, као и руководиоцима надређеним менаџменту странке у поступку, директору дивизије за циглу, цреп и керамику и осталим службама Нехе групе задуженим за контролинг. У погледу спровођења акција предвиђене су:

- [...];
- [...];
- [...].

Рабатна политика за 2020, 2019. и 2018. годину

У периоду од 2018-2020. године одобриване су следеће **врсте рабата**:

- **Cassa sconto** – предвиђа се за одобравање купцима за превремено односно авансно плаћање у висини од 5%, кључним купцима до 5 дана, за правремено плаћање до 15 дана одобрава се 3%.
- **Основни рабат** – попуст купцу за продају робе, калкулативна категорија, одобрава се на фактури. За преузимање робе мање од 1 палете керамичких плочица или мање од једне кутије бордура основни рабат се умањује за 5%.
- **Супер рабат/количински рабат** – Награда купцу за остварени планирани промет, ова врста попушта одобрава се годишње. Рабат се одобрава купцу од 01.11.2018. године уколико је испунио уговорну обавезу, а уколико купац није испунио уговорну обавезу у

датом периода, супер рабат му се одобрава од момента кад и ако уговорну обавезу испуни до краја 2018.

- **Квартални рабат** – одобрава се само купцима од посебног значаја. Листа купаца се утврђује одлуком Директора предузећа. Купци остварују право на ову категорију рабата уколико остваре задане циљеве на крају сваког квартала. Купац добија рабат у висини од 5%-10% на остварен промет у посматраном кварталу.

I квартал (од 01.01 – 31.03) - 4.000.000 РСД, II квартал (од 01.04 – 31.07) – 8.000.000 РСД III квартал (од 01.08. – 31.10.) – 8.000.000 РСД, IV квартал (01.11. – 31.12.) – 4.000.000 РСД.

		САЛОНСКИ УСЛОВИ					
		А		Б		Ц	
Основни рабат		29%		26%		24%	
Супер рабат	>5.000.000	1%	>3.000.000	1%	>1.000.000	1%	
	>10.000.000	2%	>5.000.000	2%	>2.000.000	2%	
	>15.000.000	3%	>6.500.000	3%	>3.000.000	3%	
	>20.000.000	4%	>8.000.000	4%			
	>25.000.000	5%					
	>30.000.000	6%					
	>35.000.000	7%					

		УСЛОВИ ДЦ БЕОГРАД		УСЛОВИ ДЦ ЧАЧАК		УСЛОВИ ДЦ НИШ	
Основни рабат палета		26%		25%		24%	
Основни рабат кутија		24%		23%		22%	
Супер рабат	>2.500.000	1%	>2.500.000	1%	>2.500.000	1%	
	>3.500.000	2%	>3.500.000	2%	>3.500.000	2%	
	>5.000.000	3%	>5.000.000	3%	>5.000.000	3%	

- Супер рабат у дистрибутивним центрима одобриће се купцима који имају закључен уговор искључиво за преузету робу у дистрибутивним центрима Ниш, Чачак и Београд. Рабат се неће одобрвати уколико је купац већ остварио право на супер рабат по основу салонских уговора.
- За купце са којима не постоји закључен уговор одобрава се рабат до 20%, у изузетним случајевима, на предлог продајног представника, Директор продаје може одобрити додатних 5% рабата.

- За фирме УГРАЂИВАЧЕ одобрава се основни рабат од 25%

ПОЛИТИКА ПРОДАЈЕ ЗА 2018. годину, коју је одобрила Слађана Свиленгаћин⁶, тадашњи директор друштва Полет керамика, у делу који дефинише **акцијску продају** предвиђа се следеће:

- **акције спроводити као сталну акцијску продају** за керамичке плочице које су на лагеру дуже од годину дана без промета или са прометом испод 10% лагероване количине у периоду од годину дана или које су на лагеру дуже од две године без промета или са прометом до 20%, а све на основу писмене одлуке директора у висини до 20% а рабат се одобрава на фактури;

- **промотивне акцијске продаје** за робу која се промовише на тржишту, ради поспешивања динамике продаје робе у отежаним условима продаје, ради реализације продаје у односу на планску, повећања учешћа на тржишту, ради одговора на сличне потезе конкуренције и уласка на ново тржиште може се одобрити акцијски попуст свим или појединим купцима на свим или појединим тржиштима у висини до 10 % уз напомену о временском трајању акције, количине и скале за рабат;

- **повремене акције** ради прикупљања већег износа новчаних средстава ради ликвидности, а на основу одобрења директора, а односе се на авансне уплате појединих купаца у висини од и преко 5.000.000,00 РСД, а максималан износ попушта је 5%;

-у изузетним случајевима могуће је одобрити и већи акцијски попуст уз одобрење директора.

ПОЛИТИКА ПРОДАЈЕ ЗА 2019. и 2020. годину, коју је такође одобрила Слађана Свиленгаћин, у погледу **акција** предвиђа исте врсте акција као и у 2018. години, и услове за њихово спровођење. Разлика је у висини попушта који је за сталне акцијске продаје по одобрењу директора сектора продаје до 15% и по одобрењу директора предузећа од 15% до 30%, а рабат се по овом основу одобрава на фактури. У току промотивне акцијске продаје акцијски попуст свим или појединим купцима на свим или појединим тржиштима је био у висини од 3-20% у зависности од значаја тржишта по одлуци директора продаје и одобрења директора предузећа уз напомену о временском трајању акције која мора бити дефинисана датумом завршетка акције, напомену о количинама и скали по којој се рабат додељује. Рабат по овом основу одобрава се у виду књижног одобрења по завршетку рока дефинисаног за акцију. Повремене акције у циљу побољшања ликвидности се могу применити на основу одобрења директора предузећа, а на предлог директора сектора продаје за једнократне авансне уплате појединих купаца у висини од и преко 3.000.000 РСД за домаће тржиште, а максималан додатни акцијски попуст за ову врсту акције је 5%. Такође је могуће, у циљу побољшања ликвидности - уколико купац уплати дуг пре рока доспећа, одобрити додатни рабат ради прикупљања новчаних средстава уз одлуку директора предузећа.

Издвојена електронска комуникација

Комисија је приликом спровођења ненајављеног увиђаја издвојила и копирала одређену интерну и екстерну електронску пошту коју су размењивали запослени странке у поступку интерно или са својим купцима, која чини прилог записника о спровођењу ненајављеног увиђаја број 4/0-01-442/2022-4 од 05.05.2022. године у папирној или електронској форми.

⁶ Дана 16.05.2019. године усвојена је регистрациона пријава којом се у Регистар привредних субјеката региструје промена законских заступника друштва Полет керамика, којом приликом је брисан податак да је Слађана Свиленгаћин директор друштва.

Са комуникацијом која следи, странка је упозната у Обавештењу о битним чињеницама, доказима и осталим елементима на којима ће Комисија засновати решење, те је имала прилику да се на исту и изјасни.

У току вршења доказне радње ненајављеног увиђаја извршен је преглед електронске поште у рачунару који користи продајни представник друштва Полет керамика, мејл адреса: obrad.papic@nexe.rs. Приликом прегледа наведене мејл адресе издвојени су образац Уговора о продаји број 02-25/113-2021 од 07.07.2021. године (Прилог 13 записника) и образац Анекса на уговор број 04-25/113 за 2021. годину (Прилог 14 записника).

Прегледом електронске поште запосленог у друштву Полет керамика на радном месту продајни представник, мејл адреса: goran.ivanisevic@nexe.rs, издвојен је мејл „Предлог цена за ценовник 2021“ послат од стране Дуње Тодоровић⁷, 28.09.2020. у 14:57 Јовану Миливојевић и др. (Прилог 20 записника), у ком се наводи „ у прилогу се налази предлог цена у велепродајном ценовнику и малопродајном ценовнику...II класа подних плочица је за 20% нижа у односу на прву класу по димензији. Цена робе са грешком подних плочица је једнака у свим димензијама. Малопродајни ценовник је састављен на основу вп цене, на коју је додат ПДВ и скинуто 10%, као што је и до сада практиковано у малопродаји.“

Даљим прегледом електронске поште са адресе goran.ivanisevic@nexe.rs издвојен је мејл „Списак купаца по пп“ послат од стране Дуње Тодоровић, 14.01.2021. у 13:24 са адресе keramika.prodaja@nexe.rs Тема: Списак купаца по пп (Прилог 21 записника), из кој произлази да су друштва Раша Жупски, Меркур комерц, Нокс, Орнамент и Корал разврстани у стратешке купце, а остали купци по категоријама А, Б и Ц.

Са исте електронске поште прибављен је и мејл од 01.03.2022. године у 20:59, који је Мајда Петковић упутила Срђану Пирошевачком означен као: Предлог промене рабатне политике за керамику (Прилог 26 записника), у ком се између осталог наводи: „Како смо разговарали већ неколико пута, модел пословања и продаје при којем се купцу цео рабат даје фактички „унапред“ и купац се ничим не везује за количину је модел који је неодржив и модел при којем ми немамо контролу над купцем и тржиштем. Разумем да сте тако пословали дуго низ година и да су се купци навикли на такав начин, али понављам, сада је потребно водити се цифрама из плана, планском ценом и ценом коштања, те везати купце за количине, да бисмо знали с чим рачунамо у одређеном периоду. Свака промена је тешка и тешко се прихвата, поготово када подразумева несигурност у заради, као што је то сада случај код неких купаца. Разумем да се велики купци буне, али нама је поента да се покушамо позиционирати другачије него што је то било до сада. ... Опет понављам, велики купци не смеју бити велики, јер је тржиште тако одредило, него јер су са нама потписали такав уговор и требали би бити партнерски настројени, као што је фабрика била партнер према њима...“.

Прегледана је и електронска пошта запосленог на месту продајни представник/координатор, мејл адреса: srdjan.pirosevacki@nexe.rs и издвојен мејл од 7.12.2020. године послат у 20:22 Јовану Миливојевићу са темом: Тржиште Србије - додатни услови за купце: „Директоре, пречешљао сам веће купце на тржишту Србије и књижна одобрења од почетка године. Сви купци имају основни рабат 29% и 5%. Свим купцима је одобравано додатних 10% на сву купљену другу класу кроз књижно одобрење. Поред тога додатни рабат је одобраван следећим купцима кроз КО: Корал - додатних 10%

⁷ Референт продаје и малопродаје у друштву Полет керамика

на изабране серије по кварталима. Они имају и наменску производњу подова. Меркур комерц - додатних 10% за 10 камиона за 2 месеца. Раде компензацију за глину и остале услуге за производњу + плаћање. Орнамент - додатних 5-10% за више од 4 камиона у току месеца, компензација за глину. Раша Жупски - додатних 20% на кварталном нивоу, наменска производња подова. Плаћање 100%, до краја године дуг мора бити на нули и промет 70.000м2. Савић - додатних 5%, Спарта керамика -10% за квартал ако ураде 5.000м2 и дуг мањи од 2.500.000дин, Нокс - само наменска производња... Ово сам извукао да буде нека врста помоћи за формирање ценовника и услова. Можда би стварно требала са овим купцима Б2Б варијанта, да се са њима направи договор за константан месечни промет и прилив новца...“ (Прилог 33 записника).

У канцеларији законског заступника странке у поступку Зорана Телошевића, пронађена је и одштампана група мејлова/скенираних дописа на укупно 9 страна, од којих је први мејл означен као „Fwd: rabatne skale, cene, uslovi poslovanja za 2022. godinu Polet keramika doo Nexe grupa“, послат са адресе goran.ivanisevic@nexe.rs на адресу srdjan.pirosevacki@nexe.rs 02.03.2022. 18.46. (Прилог 19 записника), у којој групи су и следећи мејлови/скенирани дописи:

- мејл друштва Корал Панчево korall@mts.rs од 26. фебруара 2022 у 11:40:14, а у ком је, између осталог садржано и следеће: „**Наиме, узимајући у обзир нове цене и рабате које одобравате препустили сте да на тржишту свако формира различите малопродајне цене**“... „Мишљења сам да ће се наша сарадња, за ваше, серије свести само на моју малопродају, јер ће и најмањи купац махати папиром да има 20% од произвођача, да трошак транспорта до њега кошта околико или онолико, укалкулисаће да ли ће платити авансно или не, и они ће ми одредити продајну цену“;

- мејл купца STOJIC DIS GRADNJA упућен са мејл адресе keramikastojic@gmail.com од 28.2.2022. у 9:46, у ком се, између осталог наводи: “Што се тиче нових цена, то и можемо разумети због глобалних дешавања, и донекле схватамо да процес производње мора да поскупи. **Узимајући у обзир нове цене и рабате по новом свако може формирати цене у малопродаји**, с тим што многи купци нису урачунавали трошак транспорта, лома, попушта у малопродаји. Много је дугачак период да би се чекао годишњи бонус на крају године (због нестабилности тржишта на светском нивоу), а да цела година буде пословање у празно или са минималном зарадом. **Огромна би штета била за све стране да се формирано тржиште тако лако и брзо уруши**“;

- скениран допис купца Меркур Комерц од 28.02.2022. године, који, између осталог, садржи и следеће наводе: „...инвеститори већ пар година имају тренд да уграђују керамику 300X600, 600X600 па чак и 600X1200, сам термин „увозна керамика“ користе као референцу за продају станова, те им је, у том светлу, **веома тешко продати мање формате по ценама које су дефинисане**“ и

- мејл купца Casa Mia упућен са мејл адресе casamiadop@gmail.com од 28.02.2022. у 14:15, у ком је, између осталог, наведено: „**Ваше право је да на основу цена усмераваате купце колика ће малопродајна и велепродајна цена на крају бити и да на основу тога позиционирате своје производе**“.

На исту тему је и допис са делом садржине „**Да ли мислите да рабат који сте дали за плаћање је реална категорија у Србији и да довољан број купаца то може или жели да**

испрати зараду коју сте му одредили“ послат од стране друштва Доминго ДОО (један од дописа у оквиру прилога 34 записника).

Током увиђаја преузета је и база електронске поште са рачунара законског заступника друштва Полет керамика. Прегледом базе електронске поште законског заступника издвојена је електронска комуникација, која је достављена странци у поступку у прилогу дописа број 4/0-01-151/2023-1, а нумерисана на следећи начин:

1. Мејл послат са адресе antal.sari@nexe.rs на адресу Тамаре Дилбер⁸ tamara.dilber@nexe.hr, 25.05.2020. године у 14.34 у ком је, између осталог наведено: „Поштована директорице, разговарао сам са господином Николом Јовановић, власником фирме „Раша жупски“ Александровац, који је изнео предлог за даљу сарадњу..... Његов предлог је да до 30.06.2020. уплати 125.000,00 €, да ове године реализација не буде мања од прошле године, да током целе године има додатни акцијски рабат од 20%, **без дампинговања на тржишту**, да се додатни рабат односи на све класе. **Наведени купац је у 2019. години целе године добијао додатни рабат од 20%** зато смо и стигли до тако лепе реализације.....“

Мејл је од стране Тамаре Дилбер 28.05.2020. године у 13:40 прослеђен Зорану Ђелошевићу са текстом: „У прилогу је приједлог за Рашу Жупски а везано за уплату од 125.000 еур до 30.06. Ради се о 20% за додатни акцијски рабат, Молим твоје мишљење Лијеп поздрав“.

2. Мејл који је Антал Шари⁹ 02.06.2020 у 14:41 послао Тамари Дилбер и Зорану Ђелошевићу на deloseviczoran@gmail.com са предметом: предлог за „Раша жупски“ Александровац, са текстом мејла:
„Поштовани господине Никола, обавештавамо вас да смо сагласни са вашим предлогом да за количину од 70.000 м2 керамичких плочица преузетих у 2020. години одобримо додатни акцијски рабат од 20% за све класе под условима: 20% акцијски рабат се односи за преузету робу за 2020. годину, наведени акцијски рабат и годишњи супер рабат се не односи за ексклузивну производњу и за акцијску робу, да робу купљену под овим условима не користите за дампинговање на тржишту керамичких плочица.“
3. Мејл који је Тамари Дилбер и Зорану Ђелошевићу послао Антал Шари 10.06.2020. године у 12:01, са предметом: одлуке и који као један од прилога садржи одлуку за купца Раша жупски о акцијском рабату за 2020. годину у којој је наведено да се наведеном купцу одобрава додатни акцијски рабат од 20% током 2020. године под одређеним условима, а један од њих је да се **купац обавезује да не дампингује цене на тржишту**;
4. Група мејлова са темом Књижна писма, од којих је један послала Дуња Тодоровић 30.06.2020. године у 8:37 Тамари Дилбер са текстом „Поштована директорице, да ли планирате доћи до краја ове недеље? Имамо књижних одобрења и задужења за потпис, а рекли сте ми да књижна писма требате Ви прво парафирати, а након тога да директор Ђелошевић потпише.“

⁸ Директорица Сектора продаје цигле, црепа и керамике, Dilj d.o.o. Ciglarska 33, Vinkovci

⁹ Продајни представник

5. Мејл послат од Тамаре Дилбер 01.06.2020 12:12 за следећа лица: Антал Шари; Милош Милетић; Наташа Ибрикс; Горан Иванишевић; Зоран Ђелошевић; са предметом: Колегиј продаје Керамика 05.06.2020., и текстом мејла:

„Поштоване колеге, позивам Вас на колегиј продаје који ће се одржати 05.06.2020. с почетком у 11 часова у просторијама Сале за састанке у управној згради Полет Нови Бечеј Точке дневног реда су слиједеће: 1. Остварење продаје за 5. мјесец и кумулатив 1.-5./2020. 2. Нови распоред терена по продајним представницима 3. Остала проблематика“.

6. Мејл који је Антал Шари 24.07.2020. године у 07:29 упутио на адресу koral@mts.rs у [КОМ](#) шаље понуду за сарадњу под одређеним условима, уз следећу напомену: „**На тржишту не данпинговати цене и ако дође до реализације овога, да то остане међу нама.**“

7. Мејл који је Јован Миливојевић 16.01.2021. године у 14:04 послао Зорану Ђелошевићу, са предметом: Политика продаје 2021 верзија 1, са текстом:
„Зоки поздрав, у прилогу је мање више све што је битно за план продаје и смернице по купцима пр. представницима и остало ...“. У прилогу овог мејла су Ценовник бр. 1-2021, Списак купаца по продајним представницима и Уговор о купопродаји бр.02-25/112-2020.

8. Мејл Тамаре Дилбер од 18.02.2021. године послат Зорану Ђелошевићу, Јовану Миливојевићу и Гордани Веселиновић, са предметом: Полет-керамика и прилозима: PUP keramika.doc и Ugovor-keramika.doc и текстом мејла:
„Зоране, имамо уговоре типске и за керамику. Оно што треба провјерити је да ли су у духу српског језика и ПУП ускладити с новом политиком продаје те с Горданом провјерити уговор да ли има све што је потребно“, на који мејл се наставља мејл Зорана Ђелошевића истог дана у 15.28, упућен Јовану Миливојевићу и Гордани Веселиновић са наводима „Јоване и Гоцо ово прилагодите и да уђе у употребу.“

9. Мејл који је Горан Иванишевић 19.02.2021. године у 15:16 послао Зорану Ђелошевићу са предметом: Енмон предлог уговора потребно мишљење и текстом
„Зоране, шаљем Вам предлог уговора са Енмоном...овај члан се не тиче цена па се надам да нам није потребна дозвола Тамаре...“

10. Мејл Јована Миливојевића од 16.09.2021. године у 10:07 ка Зорану Ђелошевићу са предметом: извештај за Casa Mia и остале купце.

11. Мејл који је Горан Иванишевић 21.09.2021. године послао Зорану Ђелошевићу са предметом: Casa mia извештаји и уговори и прилозима Уговор о ексклузивним серијама за 2021. годину и Уговор о продаји број 02-25/111-2021 са прилогом уговора/анексом.

12. Мејл који је послао Зоран Ђелошевић 03.11.2021. године у 10:44 Јовану Миливојевићу и Срђану Пирошевачком, са предметом: нова производња и цена коштања, као интерни одговор у вези са преписком са купцем око цене коштања плочице димензија 25x40, садржине:
„Њихова МПЦ калкулација би била оваква за нашом ценом 3,80 еур по м2 за 25x40:

$(3,80+0,14) \times 117 \times 55 \times 1,2(\text{пдв}) \times 1,5(\text{маржа}) \times 1,05(\text{превоз крајњем купцу}) = 875$ динара малопродајна цена за 25x40, где је 0,14 еур/м² превоз до рецимо Жировнице као средине Србије, нисам размотрио учешће компензација, то нек буде посебан бенефит. Они 25x40 продају на сајту за 929, 939, 867 динара... па ти сад види. А маржа 50% није да је мала... ово је била стандардна Енмонова МП маржа...“

13. Група мејлова од којих је последњи одговор 24.02.2022. године у 06:39 Зорана Белошевића Срђану Пирошевачком и Мајди Петковић, са предметом: скале, цене, услови пословања за 2022. годину Полет керамика доо Нехе група, у ком се, између осталог наводи: „...Видим да су цене у ценовнику нешто смањене а да су почетни услови исто смањени у мање опсеге - разлике пар процената за плаћања 15, 30, 45 дана. Скептичан сам по питању оваквог приступа (ако је то комплетна слика) какав је наведен у твом маил-у (уз горе наведене ограде). Бојим се да ће ово да доведе до следећег: стартна цена је једнака за све купце, и мале и велике, велики купац, који има салон, складиште, раднике, систем мораће да се у МП маржира са око 50% и да се нада да ће после натезања са малима који ће га бушити, можда да стигне до бонуса или да целе године ради у минусу нашу робу, и да се нада да ће на крају године (ко жив ко мртав) да добије бонус, мали купац ће моћи (ако жели уопште тада да продаје нашу робу због мање зараде) да спусти своје марже на 30-35% и биће јефтинији од великог купца, велики купац губи интерес да продаје нашу робу пошто га мањи буше у МП, мањи купац ће исто губити интерес, ако иоле има неке веће трошкове своје МП, због мање зараде ће довести до тога да нам се плочице продају (ако) на местима са малим маржама...“
14. Политика продаје садржи услове пословања за 2021. годину за тржиште Републике Србије и инострана тржишта.

Подносци и поступање странке у поступку

Друштво Полет керамика је у току поступка у потпуности поступало по закључцима Комисије и доставило захтеване податке и појашњења у вези са пословањем друштва у посматраном периоду, и то:

- копије потписаних уговора, са свим припадајућим анексима и прилозима, којима су уређени услови продаје/компензације керамичких плочица са свим купцима у Републици Србији у 2022. години, као и са купцем Unimetal plast, Novi grad, Bosna i Hercegovina;
- копије фактура за период 2021. и 2022. године издате следећим купцима: Производно трговинско предузеће Савић д.о.о. Смедеревска Паланка, Медиаентеријери д.о.о, Рума, Нокс Н.Ј. д.о.о. Земун, Casa Mia ceramics d.o.o, Нови Сад, Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и трговину Корал, Панчево, Орнамент друштво са ограниченом одговорношћу за трговину и услуге, Ветерник, Друштво са ограниченом одговорношћу-предузеће за производњу, промет и услуге Раша Жупски, Алесандровац, Друштво са ограниченом одговорношћу Меркур-комерц за трговину и услуге, Зрењанин;
- ценовнике за керамичке плочице за период 2018-2021. године;
- појашњење у вези са анексом уговора број 02-25/115-2021 закључен са друштвом Југодом д.о.о, Нови Сад;

- појашњење да су купцима ценовници достављани пре закључивања уговора, на почетку године, како би купци могли радити и формирати цене пре него што се закључе уговори за текућу годину јер то закључење изискује време а купац у међувремену мора да продаје робу па је морао имати важећи ценовник током закључивања уговора. Уколико је долазило до корекција цена, купцу је прво слато обавештење о промени цена и одмах након тога нов ценовник са назнаком код датума ступа на снагу. Без обзира на то што са појединим купцима нису склапани уговори, сваки купац је добио тренутно важећи ценовник. Продајни представници друштва Полет керамика су достављали ценовнике путем мејла или лично;

- указано је Комисији у погледу врсте рабата који је исказан на фактурама као „стим.р“, да је реч о уговореном основном рабату који се одобрава купцу. Разлог што се овај рабат на фактурама исказује као „стим.р“ је софтверске природе, јер радни програм који друштво Полет керамика користи на овај начин означава одељак у који се уноси основни рабат. Описано исказивање основног рабата није могуће изменити без промене радног програма, што ће се у сарадњи са ИТ службом у што краћем року изменити и другачије дефинисати, док је стимулативни маркетиншки рабат одобран купцима који су ставили максимални акценат на излагање керамичких плочица друштва Полет керамика кроз амбијенте, сталке, листаче у својим салонима и салонима њихових купаца, маркетинг путем друштвених мрежа, сајтова, одржавања промоција, а исти је одобран на захтев купца, а уз сагласност директора продаје;

- у погледу критеријума на основу којих се вршио одабир купаца којима ће бити одобрен додатни/акцијски рабат у периоду од 2018.-2022. године, наведено је да се по налогу директора продаје друштва Полет керамика, одређеним купцима одобравао додатни/акцијски рабат, на начин како је то било дефинисано у Политикама продаје. У пракси се та врста рабата углавном одобравала у ситуацијама када је требало извести брзу наплату а у циљу одржавања ликвидности, односно плаћања рачуна који су друштву Полет керамика доспевали у кратким роковима и директно утицали на ток и одржавање производње (гас, струја, плате запослених). Начин да се одржи ликвидност је наплата од оних купаца који су могли да одједном плате веће износе, како у авансу или да одједном повуку више робе, коју би одмах платили или је платили у роковима пре доспећа. Купци су били упознати са потребама друштва Полет керамика па су друштво условљавали са снижењем цене, како би извршили плаћања. Даље је наведено да сезонски карактер керамичких плочица доводи до тога да купци не желе да лагерују плочице преко јесени и зиме, док је са друге стране производњи потребно да набавља сировине за следећи производни циклус, што утиче на то да купци траже додатне попусте, или неће да инвестирају у своје лагере тј. да купују робе више него што им треба. Појашњено је да су додатни/акцијски рабати одобрани када би конкуренција друштва Полет керамика снижавала цене на тржишту, а када је требало реаговати.

- Политика продаје за 2018. годину и Политика продаје за 2019. годину (иста је важила и у току 2020. године);

- Одлуке о акцијама за територију Републике Србије за 2018. годину - 17 одлука, одлуке о акцијама за 2019. годину - 25 одлука, одлуке о акцијама за 2020. годину - 20 одлука, одлуке о акцијама за 2021. годину – 5 одлука, док је за 2022. годину наведено да акције нису одобране. У погледу временског периода трајања сваке акције, изнето је да су исте трајале у складу са наводима из саме одлуке: акција траје до истека залиха. Свака акција је различито трајала, нека један дан (ако је постигнут одмах договор са купцем о куповини

комплетне количине) или неколико месеци док роба није продата. За поједине артикле се дешавало да нису продати у једној години па су они опет стављени на нову акцију наредне године. Акције за прикупљање новчаних средства за плаћање обавеза гаса су трајале у просеку око 5-7 радних дана.

Друштво Полет керамика је доставило ценовнике од 01.01.2018. године, 01.05.2018. године, 01.12.2018. године, 01.01.2019. године, 01.01.2020. године, 01.02.2021. године и 15.07.2021. године. Ценовници који су били у примени до краја 2020. године су садржали колоне означене као: назив плочице, класа, јединица мере, ВПЦ¹⁰, ПДВ и МПЦ¹¹. Ценовници донети након тога нису садржали последњу колону означену као МПЦ. Цене у ценовницима су изражене за јединицу мере м2.

Странка у поступку је између осталог обавестила Комисију да је без одлагања, одмах по сазнању за покретање поступка за испитивање повреде конкуренције, предузела све потребне мере како би своје пословање у свему ускладила са прописима о заштити конкуренције, посебно имајући у виду околност да запослени Полет - керамика у претходном периоду нису били у довољној мери упознати са овим прописима и нису имали свест о њиховом значају. Даље је наведено да је након покретања поступка друштво Полет керамика приступило закључењу купопродајних уговора за 2022. годину у којима су изостављене у целости спорне одредбе члана 14. уговора из 2020.године, односно члана 11. уговора из 2021. године, које се тичу препоручених малопродајних цена. Странка у поступку је уз помоћ пуномоћника сачинила програм усклађености пословања са прописима о заштити конкуренције а све у циљу максималног смањења ризика и спречавања могућности настанка повреде конкуренције и утврђења интерног поступка који се мора следити и спровести када се утврди постојање повреде конкуренције. У том контексту, а имајући у виду значај теме конкуренције за целу групу, 07.07.2022. године, менаџмент је усвојио Одлуку о провођењу Програма усклађености са прописима о заштити конкуренције са детаљним Планом активности као прилогом. Предметном одлуком одређене су и особе које су унутар компанија одговорне за његово спровођење, где је код Полет - керамика за то одређен директор г. Зоран Ђелошевић. Истакнуто је да се сам програм односи како на пословање односно на запослене у Полет – керамици, тако и на повезана друштва која су основана и послују у Р. Србији, Nexе beton d.o.o. Novi Sad и АД Полет ИГК Нови Бечеј.

Изјашњења трећих лица - купаца

У току поступка Комисија је упутила захтеве за доставу података друштвима која су значајни купци странке у поступку. Захтевом је наложила: да се изјасне на који начин формирају цене керамичких плочица које набављају од друштва Полет керамика у циљу њихове продаје крајњим купцима у њиховим малопродајним објектима; да доставе фотокопије свих ценовника који су били у примени у малопродајном објекту у периоду од 2018 - 2022. године за плочице из асортимана друштва Полет керамика; да доставе фотокопије по 10 фактура за сваку годину у периоду од 2018-2022. године, које су издали купцима керамичких плочица чији је произвођач друштво Полет керамика и фотокопије по 10 фактура за сваку годину за исти период које им је друштво Полет керамика фактурисало за куповину керамичких плочица.

¹⁰ Велепродајна цена

¹¹ Малопродајна цена

Сва друштва су поступила по налозима Комисије, те доставила следеће:

- Дана 10.11.2022. године **друштво Корал** се поднеском заведеним у Комисији под бројем 4/0-01-442/2022-33 од 10.11.2022. године, изјаснило да формирање малопродајних цена за робу купљену од добављача Полет керамика зависи од више фактора (стања на тржишту, конкурентности понуде, цене сличних производа, вредности и препознатљивости брэнда, упоређивања сличних производа по дизајну, квалитету, димензијама, договорених услова и рабата са произвођачем, сагледавања свих трошкова транспорта, лагера, и др). Друштво је даље навело да поред наведеног на цену утичу количине рестлова по врсти и серијама, праћење кретања (цена) на тржишту, као и акције и попусти које конкуренција нуди. **Наведено је и да ако је договорени рабат такав да омогућава жељени профит и покрива све трошкове пословања одређеним производом, друштво задржава произвођачке цене урачунавајући ПДВ, што је био случај претходних година са произвођачем Полет керамика.** У погледу одобравања попушта у малопродаји, наводи се да они зависе од количина и начина плаћања. Попусту могу бити и већи од уобичајених уколико су количине неких производа веће или је потребно да се боље пласирају, те уколико је пласман угрожен од стране конкуренције (наводећи као пример: рекламирање ексклузивне италијанске керамике за 590 динара, у ком моменту су цене домаћих произвођача биле веће од наведене). Уколико је рабат од добављача мањи од потребног, као што је био случај 2022. године, онда се цене формирају да буду веће од произвођачких. Даље је истакнуто да малопродајна цена укључује и све друге трошкове (запослени, лагер). Конкуренција друштву Корал Панчево како се наводи јесу велики продавци који често „минирају“ цене, са неким произвођачима који из непознатих разлога продају робу, чак испод цена коштања производње, због великог притиска агената или представника ино-произвођача који интензивно нуде робу ван класе;
- Поднеском заведеним у Комисији под бројем 4/0-01-442/2022-29 од 04.11.2022. године, **друштво Раша жупски** наводи да последњих 5 година има иста правила у формирању цена керамичких плочица у зависности од фактора који утичу на њихово формирање (окружење, конкуренција, потребе купаца, асортиман робе). Међутим, наводи да је полазна „тачка свакако“ ВП ценовник добављача, односно да је **цена керамичких плочица друштва Полет керамика у малопродајним објектима друштва Раша Жупски оквирно једнака ВП цени друштва Полет керамика у распону од +/-10%.**
- **Друштво Нокс Н.Ј. ДОО** је у поднеску заведеном под бројем 4/0-01-442/2022-28 од 03.11.2022. године, навело да продајне цене артикала из своје понуде, формира на основу ситуације на тржишту у датом моменту, у складу са могућношћу пласмана и конкуренцијом.
- **Друштво Меркур комерц** је дана 08.11.2022. године у поднеску под бројем 4/0-01-442/2022-31 од 08.11.2022. године, појаснило да од друштва Полет керамика купује керамичке плочице које продаје купцима кроз малопродајни објекат и кроз велепродају. У погледу одређивања цена артикала које купује од поменутог друштва руководи се набавном ценом поменутих производа (набавна цена подразумева фабричку цену са умањеним рабатима) на коју додаје маржу у просеку 20-30%. Приликом продаје купцима одобрава попусте уколико је количина производа већа,

посебне цене уговара за купце који су „уграђивачи“ и преко којих прати одређене пројекте (зграде).

- Друштво **Орнамент** је у поднеску заведеном под бројем 4/0-01-442/2022-25 од 31.10.2022. године, навело да се продаја керамичких плочица од друштва Полет керамика врши по тржишним условима, да се при формирању цене, а ради постизања конкурентности, врши посматрање тржишта.
- Друштво **Савић ДОО Смедеревска Паланка** (у даљем тексту: друштво Савић) је у поднеску заведеном под бројем 4/0-01-442/2022-27 од 02.11.2022. године, навело да је са друштвом Полет керамика отпочело сарадњу у марту 2019. године. Продаја керамичких плочица се претежно врши у малопродајним објектима тј. директно крајњим купцима, због чега је уз већину рачуна достављена малопродајна калкулација, а уместо фактура, достављене су картице рачуна, где се види и датум улаза артикла, количина на стању и малопродајна цена. Даље је напоменуто да је у јулу месецу 2019. године од друштва Полет керамика ово друштво купило 7 или 8 шлепера плочица које се више не производе, тј. купљен је лагер старих плочица, због чега је цена тих плочица била знатно нижа од стандардне цене која се формира на основу односа на тржишту, односно врше се ценовна поређења са плочицама осталих добављача (узимајући у обзир квалитет, карактеристике, дизајн плочица и тренутне захтеве тржишта, у обзир се узимају и трошкови, као што је нпр. евентуални трошак превоза). Истакнуто је да су се током 2019. године цене мењале 2 пута, у 2020. години није било промене цена, у току 2021. године цене су мењане 2 пута, а у 2022. години три пута, и то све по основу промене цена друштва Полет керамика.
- Друштво **Медиаентеријери ДОО**, је у поднеску заведеном под бројем 4/0-01-442/2022-30 од 04.11.2022. године, навело да се приликом формирања малопродајне цене узима у обзир рабат који је добијен од фабрике, који је тренутно 20%, а затим се дода на фабричку цену обично још најмање 10% и тако се добије коначна продајна цена са ПДВ-ом. Истакнуто је да у случају да купац затражи попуст, плочице се некада продају и по нижој цени.
- Друштво **Домис ентеријери ДОО Лаћарак** (у даљем тексту: друштво Домис) је у поднеску заведеном под бројем 4/0-01-442/2022-32 од 08.11.2022. године, навело да је формирање малопродајних цена за керамичке плочице које је друштво куповало од произвођача Полет керамика, вршило исто као и за плочице других добављача, по сопственом нахођењу, урачунавањем трошкова транспорта и сопствене марже.
- Друштво **Југодом ДОО Нови Сад** (у даљем тексту: друштво Југодом) је у поднеску заведеном под бројем 4/0-01-442/2022-39 од 16.11.2022. године, навело само да се малопродајне цене керамичких плочица формирају на основу пословне политике, од случаја до случаја. Даље је навело да у малопродајним објектима нису формиран ценовници, те да је сарадња са друштвом Полет керамика отпочела у децембру 2020. године.
- Друштво **Стојић Дис градња ДОО Ниш** (у даљем тексту: друштво Стојић) је у поднеску заведеном у Комисији под бројем 4/0-01-442/2022-38 од 16.11.2022. године навело да керамичке плочице које купује од друштва Полет керамика даље продаје у малопродајном објекту у Нишу. Појашњено је да се малопродајна цена формира

тако што се на veleпродајну цену исказану у рачуну дода маржа и ПДВ. Наводи и да проценат марже зависи од периода године и количине и класе плочица.

Сви купци којима су упућени захтеви за доставу података су доставили и копије фактура и ценовника за посматрани период, осим друштва Стојић и Југодом, која су навела да ценовнике нису формирали, већ да су цене биле истакнуте на производима у малопродајним објектима.

Достављени ценовници су у различитим формама, код појединих друштва су идентични као ценовници странке у поступку, са разликом што је износ који је код друштва Полет керамика наведен у колони ВП цена, у ценовнику купца исказан у колони МП цена (на пример друштво Раша Жупски).

Друштво Полет керамика је дана 10.06.2022. године доставило поднесак број 4/0-01-442/2022-09 у складу са чланом 58. Закона, и изнело захтев за прекид поступка, који је одбијен решењем Комисије број 4/0-01-442/2022-10 од 22.07.2022. године.

Друштво Полет керамика је у прилогу поднеска у ком је изнело предлог за прекид поступка, доставило изјаве купаца, друштва Корал, Меркур Комерц, Дуку комерц доо Ниш, Раша Жупски, NOKS п.ј. Београд, Доминиго доо Чачак, ЗД доо Зрењанин и Биљана СТЗР Крагујевац, у којима су побројани купци изјавили да су самостално и независно од друштва Полет керамика формирали своје цене и друге услове продаје, те да нису били условљени поштовањем препоручених малопродајни цена.

У вези са наведеним, а будући да су изјаве готово идентичне садржине, Комисија је од купаца, односно друштва Корал, Раша жупски и Меркур комерц затражила да се изјасне да ли су изјаве сачинили законски заступници, те да образложе чиме су били иницирани приликом давања истих. Поред тога, Комисија је од купаца, односно друштва Корал, Меркур комерц и Стојић затражила да појасне наводе изнете у мејловима/дописима које је Комисија прибавила у току спровођења радње ненајављеног увиђаја у просторијама странке у поступку, а у којима су износили своје виђење утицаја промене пословне политике друштва Полет керамика (vелепродајне цене и рабати) на малопродајне цене и услове на овом тржишту¹².

Наведена друштва су се изјаснила на следећи начин:

- у поднеску заведеном у Комисији под бројем 4/0-01-151/2023-08 од 07.04.2023. године друштво Корал је навело да је изјаву сачинио законски заступник друштва Корал, а на основу захтева Комисије број 4/0-01-442/2022-15 од 24.10.2022. године којим је тражено изјашњење о начину формирања цена. У вези са наводима друштва Корал из мејла/дописа који је упутило друштву Полет керамика као реакцију на нову пословну политику, наведено је да је повећање цена било несхватљиво велико, поготово у неким димензијама, а предложени почетни рабат у vелепродаји, где су сви vелепродајни купци и дистрибутери скоро изједначени, упућивао је на то да зарада може да се оствари само кроз годишњи бонус, што је било неприхватљиво због тога што би трошкови дистрибуције профит свели на губитак. Наведено је и да би услед промене пословне политике и малопродајне цене биле другачије, у зависности од купца, његове позиције, величине, и трошкова пословања, тако

¹² Прилог 19 Записника о спровођењу ненајављеног увиђаја број 4/0-01-442/2022-04 од 05.05.2022. године

да би малопродајне цене варирале од продавца до продавца (свако би радио са различитом маржом без неког “репера” пројектованих малопродајних цена);

- у поднеску заведеном у Комисији под бројем 4/0-01-151/2023-12 од 18.04.2023. године друштво Меркур комерц је навело да је изјава састављена од стране друштва Полет керамика, односно његове правне службе, а због поступка који се води, с тим да је са наводима изјаве био сагласан законски заступник друштва Меркур комерц који је изјаву и потписао. У вези са мејлом/документом и наводима „веома тешко продати мање димензије по ценама које су дефинисане“, друштво Меркур комерц је појаснило да су **цене одређиване ценовником фабрике и рабатима који су дефинисани у том моменту**, на које је друштво додавало трошкове и маржу, док је у погледу навода „нама као дистрибутерима керамике отежана је позиција у којој имамо сви исте услове“ појаснило да се то односи пре свега на чињеницу да је у датом моменту инвеститор који од фабрике купује можда једнократно 200-300м² добијао исте услове као и дистрибутер који у континуитету повлачи по 4000-5000 м² месечно, те да инвеститори од друштва Меркур комерц очекују нижу цену од оне коју су они сами постигли у фабрици, што отежава продају јер очекују бољу понуду. Стога је и дат коментар у правцу предлога да мора постојати одређена категоризација у погледу количина, плаћања како би могли бити конкурентни а уједно да покрију трошкове дистрибуције, лагера, рестлова и др.
- друштво Стојић је у вези мејла/дописа који се односи на нову пословну политику друштва Полет керамика у поднеску број 4/0-01-151/2023-09 од 10.04.2023. године појаснило своју констатацију да по новом начину пословања свако може да формира цене, у својој малопродаји или велепродаји по свом нахођењу, без икаквог условљавања. Навело је да не би требало сврстати купца који на годишњем нивоу пласира 50000 м² плочица и купца који на годишњем нивоу пласира 2000 м² у исту категорију. Наводи изнети у поменутом мејлу/допису, и то наводи „формирано тржиште и урушавање истога“, су објашњени тиме да је друштво Стојић директно погођено као велики купац, односно ако су сви купци изједначени са рабатом, ово друштво нема интереса, ни финансијског оправдања да настави сарадњу са друштвом Полет керамика.

Ценовници и фактуре купаца странке у поступку

Ценовници странке у поступку, који су били у примени до краја 2020. године су се састојали од колона које садрже: назив плочице, класу, јединицу мере, ВПЦ, ПДВ и МПЦ, а цене у ценовницима су изражене у јединици мере м². Ценовници након тог периода нису садржали последњу колону – МПЦ, односно у 2021. години дошло је до повећања цена појединих плочица за око 10%, а у ценовницима је исказана само ВП цена.

У Ценовницима странке у поступку су ВПЦ исказане као цене без ПДВ-а, које се умањују за уговорени рабат приликом фактурисања, након чега се обрачунава вредност ПДВ-а да би се добио износ набавне вредности.

На основу Ценовника странке у поступку и ценовника њених купаца може се закључити да је са већином купаца сарадња трајала читав посматрани период (2018-2021) и да је методологија обрачуна МПЦ у односу на ВПЦ била позната и када МП цена није била исказана у ценовнику.

Разматрајући начин фактурисања керамичких плочица уочено је да је на фактурама које је својим купцима издавало друштво Полет керамика у колони „брutto цена“ наведен износ цене који је једнак ВПЦ цени из ценовника. У појединим случајевима ова цена се коригује рабатоом који је некад исказан на фактури у процентуалном износу, а свакако се на њу додаје ПДВ. У неким фактурама у колони за рабат исти није исказан, иако из цене плаћања произлази да је обрачунат. У посматраном периоду рабат који је друштво Полет керамика исказивало на фактурама достављеним у поступку су били у износу 27%, плус попуст 5% до 50%, означен као стим. рабат.

Вршењем поређења цена из достављених ценовника купаца и цена из ценовника странке у поступку произлази да је препоручена малопродајна цена за купце одржавана на нивоу ВП цене или у распону од ВП до МП цене. Стога се може закључити да је цена исказана у колони ВП у ценовницима странке у поступку истовремено и минимална препоручена цена за купце у даљој продаји. Наведено је било економски одрживо имајући у виду висок рабат који је одобран, као и додатне рабате.

Примера ради за плочицу димензије 25x40цм, назива МЕРМЕР, прва класа је у ценовнику са применом код друштва Корал¹³ за 2018. годину исказана цена у колони ВП 790,00 РСД, што је фактички била МП цена друштва Корал, а иста цена за наведену плочицу је исказана у ценовнику странке у поступку за исту годину у колони ВПЦ. У току 2019, 2020, и 2021. године цена за посматрану плочицу је иста и код друштва Корал и код странке у поступку. У току 2022. године код друштва Корал цена за наведену плочицу је 830.00 РСД (Ценовник од 24.02.2022. године), 960.00 РСД (Ценовник од октобра 2022. године) а у ценовнику странке у поступку је 790,00 РСД.

У посматраним ценовницима које је доставило друштво Раша Жупски¹⁴ поред класе и јединице мере, цена исказана у колони МПЦ за модел керамичке плочице који је као пример кориштен код друштва Корал, је у 2018. 2019. и 2020. године такође износила 790,00 РСД. У ценовнику за 2021. годину цена је означена као МП цена, а посматрана плочица је 950,00 РСД, као и у 2022. години. Увидом у рачуне-улазне калкулације уочено је да је распон рабата које је друштво Полет керамика одобравало друштву Раша Жупски, исказаних на фактурама као стим. рабат у току 2018. и 2019. године, био од 22% (плус 5 % попуст) до 50%, док је у току 2021. и 2020. године био од 29% (плус 5 % попуст) до 50%. Увидом у рачун број 240262200152 од 25.01.2022. године за плочицу 25x50цм, BASIC red, исказан је на фактури од стране друштва Полет керамика, стим. рабат 50%, а увидом у рачун број 240262200289 од 22.02.2022. године констатовано је да је исти рабат фактурисан и за остале врсте керамичких плочица. На рачуну број 240262201198 од 16.06.2022. године, исказан је стим. рабат у износу од 27%.

У посматраним ценовницима које је доставило друштво Нокс¹⁵ уочено је да су МП цене керамичких плочица које су у редовној понуди, углавном биле једнаке ВП ценама из ценовника странке у поступку, као и да су највећи део асортимана чиниле плочице чија је производња наменски уговорена другим типом уговора, којим је предвиђена и цена. Наиме, из копије фактура достављених од стране друштва Нокс, као и странке у поступку, произлази да је одређени портфолио који је ово друштво куповало од странке у поступку био у оквиру наменске производње, које плочице су фактурисане без исказаног рабата на фактурама. Међутим, серије керамичких плочица које су продаване свим купцима као

¹³ У поднеску 4/0-01-442/2022-33 од 10.11.2022. године.

¹⁴ У поднеску број 4/0-0-442/2022-29 од 04.11.2022. године.

¹⁵ У поднеску број 4/0-0-442/2022-28 од 03.11.2022. године.

редовна понуда, фактурисане су друштву Нокс са стим. рабатовом од 26%, 29 % (плус 5 % попуст) до 50%.

У посматраним ценовницима које је доставило друштво Орнамент¹⁶ са називом „Ценовник: малопродаја“ уочене су следеће колоне: Рбр, шифра, назив робе, јед. мере/м², цена и датум. Друштво Орнамент има продају организовану кроз канал малопродаје и veleпродаје. Све достављене излазне фактуре се односе на veleпродају, односно даљу продају друштвима која нису крајњи купци. Висина цена овог друштва у току 2018. године је била у распону висине цена из ценовника странке у поступку од ВПЦ до МПЦ. За одређене категорије плочица цена код друштва Орнамент је била једнака МПЦ (нпр. лагуна 25x40 - 948,00 динара). Исти модел ценовне политике друштва Орнамент се наставио и у 2019. и 2020. години. У току 2021. године постоје мања одступања ВП цене друштва Орнамент у односу на распон ВПЦ – МПЦ из ценовника странке у поступку (до 5%), а у току 2022. године се уочавају више цене у односу на посматрани распон. Увидом у улазну калкулацију број 408А за 2018. годину, уочено је да је фактурна цена једнака ВПЦ из ценовника друштва Полет керамика, рабат исказан на фактури 32,6%, маржа 26%.

У посматраним ценовницима које је доставило друштво Меркур¹⁷ уочено је да су у форми истој као ценовници странке у поступку, да су измене вршене истог датума када и код странке у поступку, да су ВП цене друштва Полет керамика идентичне МП ценама друштва Меркур, те да је у току 2022. године изостављена колона МПЦ као што је објашњено и за структуру ценовника странке у поступку. Достављене фактуре се односе на veleпродају, односно даљу продају друштвима која нису крајњи купци.

У посматраним малопродајним калкулацијама које је доставило друштво Савић¹⁸ закључено је да су малопродајне цене овог друштва у току 2019. године биле готово једнаке ценама из ценовника странке у поступку са колоном МПЦ или незнатно ниже. У току године је вршена нивелација цена 2 пута. У току 2020. године није било промене цена, а у току 2021. године цене су мењане 2 пута по основу промене цена друштва Полет керамика (у септембру и децембру 2021. године).

У посматраним ценовницима које је доставило друштво Медиаентеријери¹⁹ за период 2021. два ценовника са датумима 06.09.2021. године и 28.09.2021. године, и за 2022. године четири ценовника са датумима примене од 01.02.2022. године, 25.03.2022. године, 27.04.2022. године и 27.07.2022. године, уочено је да су цене у току 2021. године биле у нивоу ВП цене друштва Полет керамика или благо изнад, док се у току 2022. године уочава значајнији раст цена.

Друштво Домис ентеријери ДОО Лаћарак²⁰ је доставило Ценовник 2022 заједно да дописом који је странка у поступку послала овом друштву 06.10.2022. године и Фактуре за 2021. и 2022. годину за малопродају и veleпродају. Увидом у малопродајне фактуре закључено је да је највећи део плочица био у оквиру наменске производње.

¹⁶ У поднеску број 4/0-0-442/2022-25 од 31.10.2022. године.

¹⁷ У поднеску број 4/0-01-442/2022-31 од 08.11.2022. године.

¹⁸ У поднеску број 4/0-01-442/2022-27 од 02.11.2023. године.

¹⁹ У поднеску број 4/0-01-442/2022-30 од 04.11.2022. године.

²⁰ У поднеску број 4/0-01-442/2022-32 од 08.11.2022. године.

Уједначене цене у малопродајним објектима купаца

На основу цитираних мејлова у којима велики купци изражавају негодовање поводом промене пословне политике може се закључити да купци Корал, Доминго и Меркур нису самостално одређивали цене по којима су продавали керамичке плочице, све до 2022. године.

На посматраном тржишту је владала ситуација да купци подразумевају да цене плочица треба да буду уједначене у малопродаји и то на нивоу који у својим ценовницима одреди друштво Полет керамика, а поједини купци на одступање од таквих цена, гледају као на „минирање цена“, односно на продају по нижим ценама што би свакако било нормално стање на тржишту да су купци самостални у формирању цена. Уосталом, и сама странка у поступку одобравање одређених рабата условљава забраном „дампинговања“ цена.

Малопродавци су редовни портфолио странке у поступку продавали по готово истим ценама, које цене су исказане у њиховим ценовницима. На основу прикупљених података произлази да је наведено, осим што је уговорено кроз одредбу члана 14, односно 11. уговора, одржавано слањем ценовника и методологијом обрачуна цена која је устаљена, чиме се смањивао конкурентски притисак на тржишту малопродаје између малопродаваца плочица из портфолиа друштва Полет керамика и избегавао ризик и неизвесност међусобне конкурентске борбе производима истог бренда (тзв. интра бренд конкуренција).

Неспорно произлази из достављених фактура да су поједини купци странке у поступку у неким случајевима својим купцима у велепродаји одобравали одређене рабате, те да су на тај начин продавали по цени нижој од цене из Ценовника странке у поступку, када ти купци нису били крајњи потрошачи. Међутим изложене цене у малопродајним објектима купаца странке у поступку, осим што су биле уједначене, биле су и једнаке оним из ценовника, односно у распону од ВПЦ до МПЦ из Ценовника друштва Полет керамика, са одступањима (минималним) у 2021. години, а нарочитим одступањима у 2022. години.

Купци странке у поступку су формирање малопродајне цене објаснили на различите начине, узимајући у обзир велики број фактора. Комисија је без обзира на наведено уочила да су цене на тржишту у малопродајним објектима у посматраном периоду биле уједначене. Тако нпр. цена у малопродајним објектима друштва Раша Жупски оквирно је једнака ВП цени друштва Полет керамика у распону од +/-10% (по наводима овог купца) што, доведено у везу са наводима запослене Дуње Тодоровић из електронске комуникације од 28.09.2020. године, која чини Прилог 20. записника о спровођењу ненајављеног увиђаја број 4/0-01-442/2022-4 од 05.05.2022. године указује на устаљен механизам одређивања малопродајне цене увек у односу на ВП цену из ценовника, као минималну, чиме се може објаснити уједначеност цена.

Друштво Корал је наведени механизам потврдило у свом изјашњењу, наводећи да уколико је договорени рабат такав да омогућава жељени профит и покрива све трошкове пословања одређеним производом, онда задржавају произвођачке цене урачунавајући ПДВ, што је био случај претходних година са произвођачем Полет керамика.

Наводи странке из изјашњења на Обавештење

На Обавештење Комисије, достављено странци у поступку у складу са чланом 38. став 2. Закона, достављено је изјашњење у ком је наведено да:

- Комисија приликом одмеравања висине казне, осим олакшавајућих околности наведених у Обавештењу и током поступка, узме у обзир и чињеницу да Полет-Керамика у укупној понуди керамичких плочица на домаћем тржишту има мало учешће (између 5-10%), те да је као домаћи произвођач и извозник у последњих пар година суочен са финансијским и другим потешкоћама у пословању, из ког разлога ће почев од 15.09.2023. године зауставити производњу керамичких плочица;
- одмах по сазнању за почетак поступка, поменуто друштво је озбиљно приступило проблематици те изменило све уговоре који су садржавали спорну одредбу, да је спроведена едукација свих релевантних запослених (посебно у продаји), те усвојен Правилник о заштити конкуренције;
- током целог поступка, друштво Полет-керамика је сарађивало с представницима Комисије и достављало сву тражену документацију и додатна појашњења по њеном захтеву, и свакако ће то чинити и убудуће;
- Комисија провери висину износа утврђеног укупног годишњег прихода оствареног на територији Републике Србије пре опорезивања за 2021. годину, као годину која претходи години у којој је покренут поступак, јер је према јавно доступним финансијским подацима укупан годишњи приход остварен на територији Републике Србије пре опорезивања за 2021. годину био 653.109.000,00 динара (добијен сабирањем прихода од продаје робе на домаћем тржишту у износу од 16.000,00 и прихода од продаје производа и услуга на домаћем тржишту у износу од 653.093.000,00 динара). Алтернативно, уколико Комисија сматра да овај начин обрачуна није правилан, предлаже се да се приликом обрачуна укупног прихода од ставке приход од продаје производа и услуга у износу од 904.061.000,00 динара одбије износ од 250.968.000,00 динара (приходи од продаје на иностраном тржишту) и дода приход од продаје робе на домаћем тржишту у износу од 16.000,00, динара, финансијски приход од 1.844.000,00 динара, као и остали приход у износу од 5.800.000,00 динара, тако да се добије износ од 660.753.000,00 динара.

Утврђена повреда конкуренције

На основу анализе изјашњења, прикупљених доказа, навода и изнетих ставова странке у поступку и њених значајнијих купаца, утврђено је следеће.

Комисија је утврдила да је начин пословања друштва Полет керамика био организован тако да је уговорима и ценовном и рабатном политиком одредило цене у даљој продаји, те онемогућило купце да слободно и самостално формирају своју ценовну политику, тиме што их је условљавало да уговорне производе не продају испод нивоа цена који је нижи од оног који је одредило друштво Полет керамика.

Дакле, купци су приликом формирања ценовне политике ограничени висином продајне цене продавца ка њима, а што је у вези са њиховом величином и количином набавке. Управо је у овој околности садржан и директан негативни ефекат RPM-а јер су купци спречени да снижавају своје продајне цене испод уговором одређеног нивоа, на који начин се слаби intra-brand ценовна конкуренција између њих. Како су на наведени начин купци онемогућени да се међусобно ценовно такмиче снижавањем цена испод уговором дефинисане цене, исто може нанети штету крајњим купцима/потрошачима, нарочито имајући у виду дужину трајања предметне уговорне одредбе.

Комисија оцењује да је у контексту предметног поступка, велепродајна цена из Ценовника који је друштво Полет керамика достављало својим купцима у ствари минимална малопродајна цена по којој се даље врши продаја. Таква малопродајна цена је фиксирана и

то на директан и индиректан начин, односно дефинисаном одредбом уговора, достављањем ценовника и применом уговорених рабата. Чак и да друштво овако обрачунату цену сматра препорученом, она то није јер је условљена поштовањем уговорних одредби и Ценовника који је до краја 2020. године садржао и колону „МП“ цена, односно слобода купца да одреди цену у даљој продаји је ограничена, поред уговорне одредбе и уговореним износом рабата. Поштовање минималне препоручене цене је услов за обрачун и исплату супер рабата, што је дефинисано анексом уговора, док су поједини купци добијали и додатне акцијске рабате у висини од 20% за период чак и читаве године, при чему акције у том периоду нису спровођене.

При оваквом стању ствари сами уговори и анекси претходно цитираног садржаја, представљају начин спровођења пословне, односно продајне политике и стратегије друштва Полет керамика у периоду почев од 2018. године са трајањем до краја 2021. године, којом ће се обезбедити поштовање одређених цена у даљој продаји. У конкретном случају је реч о одређивању цене испод које купац не може формирати своју цену у даљој продаји - одређивање минималне цене, а све имајући у виду да је спорном одредбом предвиђено да уколико се купац не придржава препоручених малопродајних цена продавац задржава право да реагује у циљу одржавања стабилности тржишта. Поред наведеног, прилог А уговора садржи одредбу која гласи „Уколико купац не испоштује услове из Уговора, неће му бити одобрен супер рабат“. Овако дефинисана одредба у прилогу уговора указује на могућност ускраћивања супер рабата у случају непридржавања било које одредбе уговора а самим тим и одредбе из члана 14, односно 11. те представља врсту санкције за непоштовање уговореног рабата.

На основу свега претходно изнетог утврђено је да су високи проценти основног рабата све до 2022. године омогућавали друштвима која су купци странке у поступку пословање са маржом којом су били задовољни а спорне одредбе уговора и анекса су довеле до тога да се та друштва на тржишту не такмиче спуштањем цена и остваривањем веће продаје уз мању маржу, какво пословање би било повољно за крајњег купца. Дакле да спорне одредбе нису биле на снази купци странке у поступку би имали мотив да се такмиче и остваре већи промет са нижом ценом и повољности количинског рабата. Заправо услов из анекса за исплату супер рабата, који је функционално количински рабат, је био поштовање одредби уговора. Поред наведеног условљавање за поштовање препоручених цена се односило и на акцијске периоде, када су одобравани између осталог високи рабати и на цео асортиман, па је овакво пословање у одређеној мери могло погодовати купцима друштва Полет керамика, али свакако није у корист крајњих потрошача.

Реакције већих купаца, на обавештење о промени пословне политике и смањење рабата имају економску логику када се посматрају са аспекта профита који су купци остваривали продајом по уговореној цени. На тај начин профит купаца друштва Полет керамике остварен при даљој продаји керамичких плочица би процентуално био у висини рабата умањен за трошкове транспорта. Да одредба којом се одређују цене у даљој продаји није била уговорена, део рабата су купци могли пренети на крајњег купца, што је пожељно а тако би се могла поспешити продаја, те остварити количински рабат, што би били тржишни услови који су пожељни. Супер рабат је у примени странке у поступку био у функцији количинског рабата а управо је његова исплата била условљена поштовањем минималне препоручене цене. Овакво условљавање је дестимулисало друштва да део рабата пренесу на крајњег купца, смањењем цене, поспешивањем продаје ради остваривања услова за количински рабат, јер услед непоштовања одредбе члана 14, односно члана 11. уговора исти не би био одобрен.

Комисија је у закључку о покретању поступка навела да рабат од 29% исказан на фактури као стим. рабат, може бити одређена врста подстицаја. За наведени рабат је у току поступка закључено да се у пракси одобравао као основни рабат, и то често у износу и већем од наведеног. Анализом мејлова описаних под бројевима 1, 2, 3, 4 и 6, закључено је да је подстицајни рабат за поштовање препоручених цена у пракси означавањем као супер рабат, функционално је то био количински рабат, као и „додатни акцијски рабат“, а који је одобран књижним одобрењима.

Наиме, Комисија је из цитираних мејлова закључила да су друштвима Раша жупски, Меркур Комерц и Корал за сву робу купљену у току 2020. године одобрени додатни акцијски рабати у висини од 20%, а наведено није у складу ни са уговором, ни са Пословном политиком, нити са изјашњењем странке у поступку у погледу висине, услова и начина одобравања рабата и спровођења акција. Из мејла под бројем 1. произлази да је друштву Раша жупски и у току 2019. године одобрен додатни рабат у износу од 20% током читаве године. С тим у вези посматран је услов за одобравање рабата, да се купљена роба не користи за дампинговање цена на тржишту (у одређеним случајевима и сва купљена роба у току једне године).

Дакле, поред претње у прилогу А уговора о укидању супер рабата, постојао је и подстицај за купце у виду додатног акцијског рабата, који на примеру претходно поменути три велика купца није могуће довести у везу са акцијским периодом, нити конкретном акцијом, јер је одобрен за количину робе купљену за целу годину.

Наводи странке у поступку да су Ценовници слати купцима пре отпочињања сарадње су оцењени у контексту разматрања профитабилности сарадње пре закључења уговора, те је закључено да сам ценовник не може бити довољан да процене да ли је сарадња за њих исплатива, сем у случају да су малопродајне цене из Ценовника истовремено и препоручене, а унапред договорена висина рабата гарантују исплативост такве сарадње.

Наводи друштва Корал ²¹ којима објашњава стање на тржишту у ком „малопродајне цене би биле другачије, у зависности од купца, његове позиције, величине, и трошкова пословања који свако има, и малопродајне цене би варирале од продавца до продавца, јер би свако радио са различитом маржом без неког “репера” пројектованих малопродајних цена“ Комисија види као пожељно стање конкуренције на тржишту а никако као проблем за пословање како то законски заступник друштва наводи.

У конкретном случају изричито је уговорена забрана продаје производа по ценама које су ниже од продајних цена Продавца (друштво Полет керамика) према његовим купцима те је потпуно основано да се овако дефинисана одредба посматра и као одредба којом се одређују цене у даљој продаји. Споразум о утврђивању минималне цене у даљој продаји, припада споразумима који према свом циљу значајно нарушавају конкуренцију и никако не користе потрошачима. Из тог разлога, без обзира на конкретне ефекте, који и не морају доћи до изражаја, такви споразуми су без изузетка забрањени и ништави. Изнето је потврђено и од стране Управног суда, како је то претходно већ наведено на страни 4 овог решења, фуснота бр. 2.

²¹ Поднесак број 4/0-01-151/2023-08 од 07.04.2023. године.

На овакво чињенично стање примењене су одредбе члана 10. Закона. Наиме, одредбом члана 10. став 1. Закона прописано је да су рестриктивни споразуми - споразуми између учесника на тржишту који имају за циљ или последицу значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције на територији Републике Србије. Ставом 2. је прописано да рестриктивни споразуми могу бити уговори, поједине одредбе уговора, изричитих или прећутних договори, усаглашене праксе, као и одлуке облика удруживања учесника на тржишту, међу којима су и они којима се нарочито непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине. Ставом 3. је прописано да су рестриктивни споразуми забрањени и ништави, осим у случајевима изузећа од забране у складу са овим законом.

Следи да описани акти и радње странке у поступку представљају рестриктивни споразум који за циљ има значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције на територији Републике Србије из члана 10. ст. 1. и 2. тачка 1) Закона, који је забрањен и ништав. У складу са одредбом члана 14. став 2. Закона ако је циљ вертикалног споразума одређивање цене исти није дозвољен ни ако се ради о споразуму мањег значаја, па као такав не би могао бити изузет од забране.

На основу свега изнетог је одлучено као у ставу I и II диспозитива овог решења.

Комисија је ценила и све остале прикупљене доказе и изјашњења и оценила да исти нису од значаја за другачије утврђивање чињеничног стања и одлучивање у овој управној ствари.

Мера заштите конкуренције

Чланом 68. Закона је прописано да ће се учеснику на тржишту одредити мера заштите конкуренције, у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10% од укупног годишњег прихода оствареног на територији Републике Србије, обрачунатог у складу са чланом 7. Закона, ако закључи или изврши рестриктивни споразум у смислу члана 10. Закона, односно рестриктивни споразум који није изузет од забране у смислу члана 60. Закона.

Сходно члану 7. став 1. Закона, годишњи приход учесника на тржишту утврђује се у висини укупног годишњег прихода пре опорезивања, за обрачунску годину која претходи години у којој је покренут поступак. Као укупан годишњи приход за 2021. годину узимају се приходи из Биланса успеха објављеног у Регистру Агенције за привредне регистре тако што се сабирају пословни приходи, остали приходи и финансијски приходи. На наведени начин утврђен је укупан приход за странку у поступку у износу од 664.955.000,00 РСД.

Приликом утврђивања висине износа мере заштите конкуренције примењују се одредбе члана 57. став 2. Закона и одредбе Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, бр. 50/2010, у даљем тексту: Уредба).

Чланом 57. став 2. Закона прописано је да се приликом одређивања висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције, у обзир узимају намера, тежина, последице и трајање утврђене повреде конкуренције.

Методологија одмеравања висине изречене мере утврђује се Смерницама Комисије за примену наведене Уредбе, од 19.05.2011. године, које су објављене на интернет страни Комисије www.kzk.org.rs.

Повреда конкуренције која је утврђена у овом поступку, у складу са Смерницама сврстава се у веома тешке повреде конкуренције.

У погледу трајања повреде конкуренције, уговори и анекси претходно цитираног садржаја, представљају начин спровођења пословне, односно продајне политике и стратегије друштва Полет керамика којом ће се обезбедити поштовање одређених цена у даљој продаји у периоду почев од 2018. године са трајањем до краја 2021. године. Према Смерницама Комисије, повреда конкуренције која је трајала више од три године сматра повредом дугог трајања, а што би се могло применити на конкретан случај.

Полазећи од претходно утврђених околности Комисија је у складу са Смерницама одредила основни износ множењем фактора тежине повреде са фактором трајања повреде. Надаље је, на основу Уредбе о критеријумима и Смерница, утврђивала постојање евентуалних осталих критеријума за увећање, односно смањење основног износа мере заштите конкуренције.

Комисија није нашла да постоје околности које имају карактер отежавајућих околности, и посебно је узела у обзир све околности које имају карактер олакшавајућих околности (нехат и сарадња са Комисијом), а посебно је ценила и имала у виду све наводе странке који се односе на критеријуме на основу којих се основни износ може умањити. Комисија је нарочито поднесак странке у поступку број: 4/0-01-151/2023-15 од 12.09.2023. године ценила као сарадњу са Комисијом која доприноси економичности поступка.

Чланом 68. став 1. Закона прописано је: „Учеснику на тржишту одредиће се мера заштите конкуренције, у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10% од укупног годишњег прихода, оствареног на територији Републике Србије и обрачунатог у складу са чланом 7. овог закона, ако: закључи или изврши рестриктивни споразум у смислу члана 10. овог закона, односно рестриктивни споразум који није изузет у смислу члана 60. овог закона“.

Имајући у виду претходно цитирану одредбу Закона, поредећи укупан годишњи приход странке у поступку, остварен на територији Републике Србије и обрачунат у складу са чланом 7. Закона, односно приход остварен у 2021. години са утврђеним износом мере заштите конкуренције из става III диспозитива овог решења, Комисија је утврдила да утврђени износ мере не прелази Законом прописани максимум од 10%.

На претходно описани начин утврђени је новчани износ мере заштите конкуренције као што је дефинисано у ставу III диспозитива овог решења.

На основу одредбе члана 57. став 3. Закона, којом је прописано да се наплата новчаног износа одређене управне мере врши у корист буџета Републике Србије, одлучено је као у ставу IV диспозитива овог решења. Рок за поступање по налогу утврђеном у ставу V диспозитива овог решења, одређен је на основу члана 68. став 2. Закона и члана 4. Уредбе о критеријумима. Оцењујући финансијску снагу учесника на тржишту којем је одређена мера заштите конкуренције, према јавно доступним подацима који потврђују његову финансијску способност у моменту одређивања мере заштите конкуренције, а нарочито

имајући у виду висину новчаног износа одређене мере, Комисија налази да је разуман и оправдан рок за поступање утврђен у ставу V диспозитива овог решења, као и за достављање доказа Комисији о извршеној уплати, предвиђен ставом VI диспозитива овог решења.

У циљу отклањања утврђене повреде конкуренције, односно спречавања могућности настанка исте или сличне повреде конкуренције одлучено је као у ставу VII диспозитива овог решења. Одредбом члана 59. Закона прописано је да решењем којим се утврђује повреда конкуренције Комисија може да одреди мере које имају за циљ отклањање утврђене повреде конкуренције, односно спречавање могућности настанка исте или сличне повреде, давањем налога за предузимање одређеног понашања или забране одређеног понашања (мере понашања), и да мере морају бити сразмерне тежини утврђене повреде конкуренције и у непосредној вези за актима или радњама које су изазвале повреду.

Сходно члану 40. став 1. Закона, одлучено је као у ставу VIII диспозитива овог решења.

Упутство о правном средству

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана достављања решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама („Службени гласник РС”, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић